

Vlaams
Parlement

vergadering **C95 – BIN6**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 17 januari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële situatie van de lokale besturen

- 701 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijkheid tot het invoeren van stads- of gemeentebons

- 773 (2011-2012)

3

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de regierol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het inburgerings- en integratiebeleid in Brussel

- 769 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de regierol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel inzake de hervorming van de integratie- en inburgeringssector

- 772 (2011-2012)

14

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de financiële situatie van de lokale besturen
- 701 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijkheid tot het invoeren van stads- of gemeentebons
- 773 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, minister, collega's, de eerste vraag om uitleg van het nieuwe jaar gaat over de financiële situatie van de lokale besturen. Dat is niet nieuw. Het was het afgelopen jaar meermaals voorwerp van discussie in deze commissie. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is de belangenbehartiger van de lokale besturen en heeft al meermaals de alarmbel geluid in verband met de drastische achteruitgang van de financiële situatie van de lokale besturen.

Met de opmaak van de gemeentelijke begrotingen eind december werden de problemen nogmaals pijnlijk duidelijk. De begroting van veel Vlaamse steden en gemeenten kleurt in 2012 bloedrood en veel gemeenten moeten bijgevolg fors snoeien in de uitgaven. Deze besparingen beperken zich echter niet tot de luxueuze, overbodige uitgaven zoals receptie-kosten enzovoort, er wordt noodgedwongen bespaard op basisdienstverlening en op verkeers-veiligheid. Het plaatsen van nieuwe verkeerslichten wordt uitgesteld, asfalteringswerken worden geschrapt, het budget voor onderhoud van de waterlopen wordt gehalveerd, er is geen geld meer voor wegmarkeringen. Dat zijn essentiële zaken.

De oorzaken van deze penibele situatie zijn gekend en divers. We hadden het wegvallen van de dividenden van de Gemeentelijke Holding, de hogere uitgaven voor de pensioenen van de gemeenteamttenaren, de daling van de energiedividenden, de verkorte leningstermijn, de toenemende kosten van de OCMW's, de Salduzwet die een enorme kost voor de politiezones betekende enzovoort.

Minister, de financiën van alle overheden staan onder druk en iedere overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen. De Vlaamse Regering neemt haar verantwoordelijkheid voor de lokale besturen door de groeivoet van 3,5 procent van het Gemeentefonds te garanderen. Een inspanning die misschien vaak als vanzelfsprekend wordt beschouwd, maar die, gezien de budgettaire moeilijke tijden, zeker niet evident is.

Minister, daarnaast focust u in uw beleid voornamelijk op efficiëntie-oefeningen en het boeken van efficiëntiewinsten. Dat is een belangrijk onderdeel van het witboek Interne Staatshervorming, dat is ook het uitgangspunt van het Planlastendecreet, de nieuwe beleids- en beheerscyclus, de samenwerking tussen gemeente en OCMW enzovoort. Ook de lokale besturen moeten hun verantwoordelijkheid opnemen voor hun financiën. Ze doen dat ook, maar ze worden vaak geconfronteerd met beslissingen van hogere overheden waar ze zelf geen impact op hebben maar waar ze wel de factuur voor mogen betalen.

In crisistijden, wanneer hogere overheden moeten besparen, is het vaak zo dat iedereen vooral met zijn eigen rekening bezig is en dat iedereen schraapt zonder de gevolgen voor de anderen in ogenschouw te nemen. Als minister verantwoordelijk voor de lokale besturen zou u daar samen met de voltallige Vlaamse Regering over moeten waken.

We staan op minder dan een jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. De volgende bestuursperiode kondigt zich zeer somber aan. Het aantal personeelsleden bij de lokale besturen komt

op de helling te staan, er dreigen belastingverhogingen, investeringsprojecten komen op een wachtlijst te staan of dreigen zelfs volledig te worden stopgezet. Er wordt volgend jaar massaal gesnoeid in essentiële taken. Kortom, de slagkracht van de lokale besturen komt in het gedrang.

Minister, ik vraag geen bijkomende middelen, want gezien de budgettaire toestand, is dat nu niet aan de orde, maar wat is de stand van zaken met betrekking tot de efficiëntie-oefeningen bij de lokale besturen? Welke efficiëntiewinsten kunnen er op korte termijn worden geboekt? We hebben nu een nieuwe Federale Regering, en die schuift vaak kosten door, zeker als het gaat over de pensioenen en de Salduzwet. De federale overheid neemt belangrijke beslissingen die een serieuze weerslag hebben op de lokale besturen. Hebt u overleg gepleegd met de nieuwe federale ministers over de weerslag van de federale maatregelen op de financiële toestand van de lokale besturen? Is dat besproken op het Overlegcomité?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, collega's, ik ben heel tevreden dat mevrouw Robeyns zegt dat de gemeentelijke financiën onder druk staan, onder andere door het wegvallen van dividenden in de energiesector. Waar is de tijd dat een toenmalige partijvoorzitter verklaarde dat de energiesector liberaliseren en de gemeenten verarmen, asociaal was? Dat stond enkele jaren geleden in een groot artikel in het blad Lokaal van de VVSG. Ondertussen weten we allemaal wel beter.

Minister, de financiën van de lokale besturen staan sterk onder druk. Dat is ook zo voor de andere overheden in ons land. De energiedividenden dalen jaar na jaar. De dividenden van de Gemeentelijke Holding zijn weggefallen. Een dossier dat ook zeer actueel is geweest, is dat van de stijging van de pensioenlasten van de vastbenoemde ambtenaren van gemeenten en steden. We staan zelf in voor de financiering van die pensioenen. Bovendien kost de tweede pensioenpijler die tot stand is gekomen, ook heel wat geld.

Minister, u weet net zo goed als ik dat de gemeentelijke begroting uit twee delen bestaat: enerzijds de gewone dienst en anderzijds de buitengewone dienst. Voor de financiering van de gewone dienst worden courante inkomsten gebruikt, terwijl de financiering van de buitengewone dienst kan gebeuren via overboekingen vanuit de gewone dienst of via het aangaan van leningen. Vroeger werden die leningen meestal aangegaan via het Gemeentekrediet, het latere Dexia. De jongste jaren speelt de concurrentie een steeds grotere rol en gaan de lokale besturen over tot een marktbevraging. Sinds de financiële crisis van 2008-2009 stellen lokale besturen echter vast dat de risicopremie die banken vragen, jaar na jaar groeit. Tot vijf jaar geleden konden we lenen aan de referentie-index, de zogenaamde Interest Rate Swap Index (IRS-Index) plus een 30-tal basispunten. Momenteel stijgt die premie tot fors boven de 100 basispunten.

Dat betekent concreet dat steden en gemeenten steeds meer moeten betalen om hetzelfde bedrag te kunnen lenen. De banken zijn trouwens totaal risicoafkerig geworden. Ze parkeren hun centen veel liever bij de Europese Centrale Bank, wat ik onbegrijpelijk vind. Daarover verschijnen er bijna dagelijks krantenartikels. Zo dreigt de economie van ons land grotendeels stil te vallen.

Steden en gemeenten moeten dus uitkijken naar alternatieve manieren om zichzelf te financieren en hun projecten uit te voeren. We hebben het succes van de federale staatsbon gekend. Ik weet dat een en ander totaal niet te vergelijken valt. De staatsbon is immers beursgenoteerd en wordt uitgegeven door diverse financiële instellingen. Steeds meer gemeenten overwegen echter het rechtstreeks aangaan van contracten met inwoners als alternatieve financieringsvorm, natuurlijk mits wordt voldaan aan heel wat randvoorwaarden.

Minister, ik heb uitgebreid gelezen wat u daarover tussen Kerstmis en Nieuwjaar, en kort na Nieuwjaar, in de media hebt gezegd. Ik wil u daarover enkele vragen stellen, zodat we hierover na uw antwoord in debat kunnen gaan. Hoe staat u hiertegenover? Via de media heb

ik al vernemen dat u op zich geen bezwaren oppert ten opzichte van de eventuele invoering van een stads- of gemeentebon. Ziet u een mogelijkheid om de steden en gemeenten hierin te steunen en hen te helpen? Er zijn verschillende mogelijkheden om dit in te voeren. Dit kan gebeuren via een contract tussen gemeenten en burgers. Men kan echter ook doen wat de federale overheid heeft gedaan, maar dat is natuurlijk veel complexer, en individuele lokale besturen zijn natuurlijk niet in staat om aan al die verplichtingen te voldoen. In welke mate moet er toelating worden gevraagd aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), de financiële marktautoriteit? Moet er een prospectus worden opgesteld?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Mijnheer Verfaillie, welke rating zal een dergelijke lening dan hebben?

De heer Jan Verfaillie: Ik ben hier niet om antwoorden te geven. De antwoorden worden tot nader order nog altijd verschaft door de minister, meen ik.

De heer Marc Vanden Bussche: Het is een voorstel van u.

De heer Jan Verfaillie: Als dit niet beursgenoteerd is, heeft men geen rating nodig.

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Ik wil me hierbij aansluiten. Eerst wil ik een kanttekening maken. Het klopt dat de banken wat meer marge nemen. Volgens mijn meest recente informatie is er in Mechelen sprake van 185 basispunten. Dat leidt er echter niet toe dat we veel meer moeten betalen dan vroeger, want de IRS Index – en onderliggend de Euribor – heeft nog nooit zo laag gestaan. Die index is nu lager dan 3 procent. Tien jaar geleden was dat 6 procent. Heel wat leningen kunnen dus worden afgesloten met marges tussen 3,5 en 4 procent.

We mogen onszelf ook niet voor de gek houden. Beleggers verwachten een bepaald rendement. Men kan veel verlangen van de inwoners van de eigen stad, maar men zal hen er niet van kunnen overtuigen om, nadat ze eerst belastingen hebben betaald, dan ook nog eens hun spaargeld tegen 2 procent te beleggen omdat dit goed zou zijn voor de stadskas.

Als nu bij de bank kan worden geleend tegen een rente van 3,5 procent, en men stelt dat die rente te hoog is, dat daardoor investeringen in het gedrang komen, dan moet er bij stadsbons sprake zijn van een lagere rente dan die 3,5 procent die men aan de bank betaalt. Die tarieven zullen wellicht weinig concurrentieel zijn ten opzichte van andere financiële producten en aanbiedingen van de hogere overheid, met de staatsbon en zo.

Ik ben absoluut geen financieel expert en ik wil me ook niet zo voordoen. Ik heb echter begrepen dat de kostenstructuur van zo'n stadsbon niet min is. Je komt er niet vanaf met het extra aanwerven van een halftijdse secretaresse op de financiële dienst. Ik heb evenzeer begrepen dat de ondergrens voor zo'n constructies minimaal op 15 miljoen euro zou moeten liggen. Dat bedrag overstijgt de leningscapaciteit en de leningsbehoefte van heel wat lokale besturen. Je zou dan al naar intergemeentelijke oefeningen moeten gaan en zo discussies over aansprakelijkheid krijgen. Brusselse advocatenkantoren zitten daar wellicht op te wachten, maar niemand wordt daar echt beter van.

Minister, ik vind de idee op zich wel sympathiek. De heer Verfaillie verwees naar het Gemeentekrediet van destijds. Minister, indien de rente op het staatspapier opnieuw naar 6, 6,5 of 7 procent zou gaan – en dat volgen de banken dan om hun marge te bepalen –, overweegt u dan om op Vlaams niveau, ter financiering van de lokale besturen, een soort Vlaams Gemeentekrediet anno 2012 op poten te zetten?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik wil u graag mijn warme wensen overbrengen voor het komende jaar. Ik wens ons mooie, vruchtbare en goede gesprekken toe

in deze commissie. Ik wens diegenen die actief zijn in de lokale politiek veel succes toe. Wie echter niet tot mijn partij behoort, niet al te veel, natuurlijk. (*Gelach*)

Voor de rest wens ik u alles wat u wilt.

Mevrouw Robeyns deelde mee dat het jaar wel nieuw is, maar haar vragen niet. Dat is inderdaad correct. Het thema beroert de gemoederen en raakt niet weg uit de actualiteit. Anderzijds heb ik al heel wat antwoorden verstrekt op vragen over dat thema, zo ook vrij recent nog: eind oktober 2011. U begrijpt dat mijn fundamentele visie tijdens die korte periode niet veranderd is.

Ik deel de analyse dat er moeilijkheden zijn met betrekking tot de financiële situatie van de lokale besturen. Anderzijds wil ik wat objectiveren. Dat heb ik ook al gedaan in het verleden. Mevrouw Robeyns, ik kan, vanuit Binnenlands Bestuur althans, niet inschatten of u gelijk hebt. U zegt dat de begrotingen voor 2012 donkerrood kleuren en dat er in een aantal gemeenten geschrapt wordt op zaken die vrij essentieel zijn. Voor Binnenlands Bestuur hebben we daar nog geen zicht op. We kunnen daar niet over oordelen.

Ik wil de problemen niet minimaliseren, maar we moeten ze toch wat relativeren. In het verleden is het eigen dienstjaar, in het algemeen, vanaf 2005 voor alle gemeenten samen, altijd negatief uitgevallen. Enkel in 2006 was het eigen dienstjaar voor alle Vlaamse gemeenten samen in evenwicht. Van 2005 tot en met 2011 gaat het budget eigen dienstjaar van -1 procent in 2005, 0 procent in 2006, -2 procent in 2007, -2 procent in 2008, -2 procent in 2009, -1 procent in 2010 tot -3 procent in 2011. Het algemeen budgetresultaat was positief, respectievelijk 7, 9, 11, 11, 13, 14 en 14 procent voor diezelfde jaren, rekening houdend met de overschotten van de vorige dienstjaren.

Bij heel wat gemeentebesturen is de begroting sluitend dankzij de overdracht van de vorige dienstjaren. Ook de rekeningen voor eigen dienstjaren sluiten altijd positief. Vanaf 2005 tot en met 2010 is dat, respectievelijk, 10, 10, 8, 6, 8 en 9 procent. Het algemene budgetresultaat, rekening houdend met de vorige dienstjaren is, van 2005 tot en met 2009, respectievelijk, 23, 24, 27, 26 en 28 procent.

Ik wil nogmaals beklemtonen dat je daarbij rekening moet houden met alle elementen.

Uw vraag zoomt in op de efficiëntiewinsten die de lokale besturen zelf kunnen en moeten boeken. Dat is steeds onderdeel geweest van mijn betoog. Toen ik minister van Binnenlands Bestuur werd, heb ik dat betoog vrij snel ontwikkeld. Het is niet omdat de groeivoet van het Gemeentefonds 3,5 procent blijft en alle budgetresultaten positief zijn, dat de gemeenten niet moeten starten met efficiëntieoefeningen.

U weet dat de Vlaamse overheid zelf belangrijke inspanningen is blijven leveren voor de gemeenten, zoals het behoud van de groeivoet van 3,5 procent, het behoud van het fonds ter compensatie van de Eliaheffing, het ten laste nemen van de belangrijke schuld van de Gemeentelijke Holding, het creëren en continu verbeteren van een kader waarbinnen de lokale besturen efficiëntiewinsten kunnen boeken en de vermindering van de plan- en rapporteringslasten, die effectief uitwerking moet krijgen vanaf 1 januari 2014.

Een andere inspanning betreft het gelijkvormig maken van de beleids- en beheerscyclus voor zowel gemeenten, OCMW's, provincies, autonome gemeente- en provinciebedrijven en OCMW-verenigingen. Ook dat moet veralgemeend worden toegepast vanaf het begrotingsjaar 2014 en kan efficiëntiewinsten genereren: één boekhoudpakket, één boekhouddienst, enzovoort. Verder zijn er grotere mogelijkheden tot externe personeelsmobiliteit tussen lokale besturen, Vlaamse overheid enzovoort, en werden er mogelijkheden tot nauwere samenwerking tussen gemeenten en OCMW gecreëerd. Wij bieden ook met het agentschap een schat aan statistische informatie zodat de lokale besturen zichzelf zouden kunnen vergelijken en benchmarken en opportuniteiten zouden kunnen detecteren. Dat is de fameuze profielschets.

We hebben fusies gestimuleerd om tot grotere bestuurskracht te komen. U weet echter dat dat geen effect heeft gehad in deze periode.

In de beleids- en beheerscyclus die op ons afkomt en die in een aantal steden en gemeenten al loopt, moeten nieuwe normen de financiële gezondheid van lokale besturen op termijn beter garanderen. We voeren het begrip autofinancieringsmarge in om aan te tonen dat besturen op langere termijn financieel gezond zijn.

Alle besturen, van laag tot hoog, moeten efficiëntie nastreven. Dat kan voor de gemeenten en het is ook nodig. In de periode 2005 tot 2010 is de gemiddelde jaarlijkse groei van de gewone ontvangsten 0,3 procent. De gemiddelde jaarlijkse groei van de gewone uitgaven bedraagt evenwel 1,1 procent. Als we de overschotten van de vorige dienstjaren in rekening brengen, is het beeld positief, tot 25 procent en meer. Er is toch een tendens van verschil tussen de stijging van ontvangsten en uitgaven in gewone diensten.

Voor het investeringsvolume heb ik geen zicht op de belangrijke periode 2011-2012. Ik kan daar abstractie van maken en kom dan terug op de fameuze jaren 2000, 2006 en 2012. Die jaren zijn heel goed gekend bij mensen die lokaal actief zijn, want het zijn jaren die eruit springen. De laatste jaren blijft het investeringsvolume nominaal gelijk. Relatief is dat een daling. In 1999 gaat het over 1,027 miljard euro, in 2000 over 1,320 miljard euro, in 2001 over 1,075 miljard euro, in 2002 over 1,033 miljard euro, in 2003 over 0,990 miljard euro, in 2004 over 1,013 miljard euro, in 2005 over 1,176 miljard euro, in 2006 – het magische jaar vanwege een grote stijging – over 1,455 miljard euro, in 2007 – klassieke terugval – over 1,245 miljard euro, in 2008 over 1,247 miljard euro, in 2009 over 1,291 miljard euro en in 2010 over 1,260 miljard euro.

In de laatste lokale bestuursperiode ligt het bedrag van de investeringen gevoelig hoger dan in de vorige bestuursperiode, maar in die periode is het nominaal ongeveer gelijk gebleven. Daaruit zou je kunnen afleiden dat er een lichte daling is in relatie tot de totale uitgaven, maar het uitgavenpakket van ongeveer 1,250 miljard euro van 2007 tot en met 2010 ligt gevoelig hoger dan in de vorige periode. Dit wil ik toch meegeven aan degenen die zeggen dat de gemeenten niet meer kunnen investeren of minder investeren dan voorheen. Die cijfers werpen daar een ander licht op. Van 2011 en 2012 heb ik geen cijfers. De jaren 2000 en 2006 zijn uitschieters. De gemeentelijke cyclus vertoont grillige patronen, maar een vast patroon is dat lokale verkiezingen voor een stijging zorgen van de gemeentelijke investeringen.

Welke de efficiëntiewinsten zijn die op korte, middellange of lange termijn kunnen worden geboekt, is in de eerste plaats een zaak van de lokale besturen. Elk bestuur is autonoom. Deze commissie etaleert dat elke keer opnieuw. Brussel moet niet zeggen wat de gemeenten moeten doen. Ik ben een kader aan het creëren met tal van bijkomende efficiëntiewinsten. Ik zou cijfers kunnen geven van vergelijkbare steden en gemeenten die in dezelfde cluster zitten van Dexia, waaruit blijkt dat het aantal werknemers van een gemeente per duizend inwoners in dezelfde cluster heel sterk verschilt. Daar kunnen redenen voor zijn. Ik zeg alleen dat we de instrumenten hebben gecreëerd voor de gemeenten om te vergelijken. Dat kan ook met investeringen, werkingskosten of andere zaken met een gemeentelijke profielschets. Ik hoop dat dit instrument heel veel wordt gebruikt door alle raadleden van meerderheid en oppositie, maar het staat ook ter beschikking van de media en de burgers die de zaken willen volgen.

In de eerste plaats is dat een zaak van lokale autonomie. Er zijn veel voorbeelden, maar die zijn me niet allemaal bekend. Ik hoop dat de VVSG daar een rol wil in spelen, dat ze beste praktijken deelt. Er zijn voorbeelden van gemeenten die, zonder in te boeten op kwaliteit van de dienstverlening, erin slagen tot grotere efficiëntie te komen. Een van de voorbeelden die ik kan geven van samenwerking tussen OCMW en gemeente – waarmee ik geen onrecht wil doen aan andere steden en gemeenten – is Genk. De gemeenteraad heeft eind 2009 een beheersovereenkomst gesloten met een ver doorgedreven vorm van samenwerking tussen gemeenten en OCMW. Gemeenschappelijk gebruik van elkaars diensten, van elkaars personeel, een fasegewijze integratie van ondersteunende diensten en in de toekomst

mogelijk verdere samenwerking op strategisch, tactisch en operationeel niveau: dat zijn zaken die vooruitlopen op wat we nu met het Gemeentedecreet mogelijk maken. De steden en gemeenten zijn vrij om dat al dan niet te doen, het is geen verplichting, maar we creëren daar mogelijkheden mee.

Deze vraag om uitleg heeft zin, maar het agentschap noch ikzelf kunnen daar een sluitend antwoord op geven. Het zou een goede zaak zijn dat de VVSG goede praktijken bekend zou maken.

Er is geen overleg geweest met de federale overheid over de weerslag van de federale maatregelen. Ik heb overleg gehad met de vorige minister van Pensioenen, Daerden, en de vorige premier, Letermé, over de pensioenproblematiek. Ik heb gezegd wat de prioriteiten en de zorgen zijn. Ik heb er weinig concreets uitgehaald. Ondertussen heeft de nieuwe Federale Regering maatregelen genomen zonder overleg met de gewesten. Ik heb niet de kans gehad daarover te praten.

Op de herdenkingsplechtigheid in Luik heb ik minister Milquet ontmoet en ik heb haar aangesproken over het digitaal stemmen. Dat heb ik al meegedeeld aan het parlement. Ik heb haar ook gezegd dat het nuttig zou zijn om overleg te hebben over een aantal problemen van lokale besturen, met mij en met de collega's van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest. Het is nu nog wat vroeg daarvoor, de regering is pas gestart en is toe aan de bespreking van de beleidsnota's. Maar het is nuttig om overleg te plegen over bepaalde zaken. Ik maak me op dat vlak echter niet zo veel illusies en wil geen grote zaken voorspiegelen. De Salduzwetgeving, de federale maatregelen voor pensioenen enzovoort, zijn zaken die federaal werden beslist. Iedereen kent de weerslag daarvan op de lokale besturen. Hetzelfde met de hervormingen van de brandweer en civiele bescherming. Ik weet niet of we dat zullen kunnen bijsturen, ik wil daar niet te veel verwachtingen over creëren.

Ik heb er alle begrip voor dat lokale besturen zoeken naar de goedkoopste manier om hun investeringsprojecten te financieren. Overheidsschulden worden door de financiële markten niet meer als 100 procent zeker beschouwd. Er worden meer basispunten gevraagd dan voorheen boven de IRS-rentevoet. Cijfers van ING zeggen dat er voor leningen op vijftien jaar 130 basispunten meer worden gevraagd, en voor leningen op twintig jaar 140 basispunten meer. Van Dexia heb ik geen cijfers. In Mechelen werden recentelijk 180 basispunten meer betaald. Dat is vrij hoog, hoger dan voorheen. De basisrentevoet ligt wel niet exceptioneel hoog, integendeel. We moeten alles in ogenschouw nemen.

Dat er een hogere rente wordt gevraagd bovenop de basisrente, heeft te maken met het onzekere klimaat, de eurocrisis, het verdwenen interbancaire vertrouwen, banken die hun centen bij de ECB deponeren. Elke dag lezen we alle mogelijke analyses over die problemen in de media. ING zegt dat er geen problemen zijn voor leningen aan gemeenten over vijftien en twintig jaar. Leningen boven de twintig jaar – die vroeger wel voorkwamen, maar nu niet meer zo vaak – zijn al moeilijker te krijgen. ING spreekt tegen wat u denkt te kunnen vaststellen, mijnheer Verfaillie, namelijk dat het moeilijker wordt om op lange termijn een gemeentelijke investering af te korten.

U hebt het ook over het zoeken naar mogelijke alternatieven. Het is niet nieuw dat lokale besturen zoeken naar alternatieve manieren om hun investeringsprojecten te subsidiëren. Sommige steden en gemeenten geven thesauriebewijzen of commercial papers uit. Dat is het geval voor de centrumsteden Brugge, Aalst, Leuven, Hasselt, Mechelen en Gent. Andere steden en gemeenten zijn Tienen, Aarschot, Ieper, Zottegem, Ronse, Beveren, Wielsbeke, Wingene, en de OCMW's van Brugge, Antwerpen en Genk. Op de site van de Nationale Bank vindt men een overzicht van de overheden die thesauriebewijzen uitgeven.

Ook de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hebben zich reeds 'alternatief' gefinancierd. De Vlaamse financieringsverenigingen, de financieringsintercommunales van de gemengde sector, staan soms in voor de financiering van gemeentelijke investeringen. Ik

denk aan Eandis, de koepelvereniging van de gemengde distributienetbeheerders, die reeds enkele obligatieleningen uitgegeven op de Belgische markt.

Enkele steden en gemeenten stappen in participatieve pps-projecten. Dat is bijvoorbeeld het geval in de stad Genk, waar het autonoom gemeentebedrijf samen met private partners al twee nv's heeft opgericht met een zeer beperkt doel, met name het bouwen en verkopen/verhuren van gebouwen op perceelsbasis om de voormalige mijnterreinen te ontwikkelen.

Ook OCMW's werken vaak met die formule. Het OCMW van Schoten heeft een project voor zorgflats, waarbij samen met een private partner 110 zorgflats worden gebouwd. Voor de financiering hiervan is een formule uitgewerkt waarbij toekomstige bewoners kapitaal ter beschikking stellen via een obligatielening, in ruil waarvoor ze levenslang woonrecht krijgen in een van de flats. Er is dus al creatief werk gemaakt van alternatieve financieringen.

Indien steden of gemeenten een stadsbon willen uitgeven om daarmee lokale investeringsprojecten te financieren, dan is er geen regelgeving die een lokaal bestuur verbiedt om dat te doen. De lokale besturen hebben daarvoor geen expliciete goedkeuring nodig van de Vlaamse overheid. Ook dit aspect van de financiering van hun investeringsprojecten behoort tot de autonomie van de steden en gemeenten.

Toch moet ik de steden en gemeenten waarschuwen om geen al te hoge verwachtingen te hebben en zeker oog te hebben voor de risico's. De uitgifte van stadsbons vergt wel een zekere financiële expertise bij het lokale bestuur, die ik hier allerm minst wil onderschatten, maar toch zullen gespecialiseerde instellingen hierbij moeten worden betrokken. De marge is smal als men goedkoper wil zijn dan een banklening maar toch aantrekkelijk genoeg voor de belegger. Ik kan me indenken dat er stadsgenoten zijn die zoveel stadspatriottisme opbrengen dat ze dat gunnen aan hun stad, maar ik weet niet of er een markt voor is. Die marge is heel smal en dat is niet vanzelfsprekend.

De emissieperiode zal onvermijdelijk over enkele weken moeten worden gespreid, wat lang is. Als de marktrente in die periode stijgt, riskeert de bon een flop te worden. Als men verwijst naar het succes van de staatsbon, moet men toch wat omzichtigheid aan de dag leggen. Men mag niet uit het oog verliezen dat die staatsbon tijdens de emissieperiode heeft kunnen profiteren van een spectaculaire rentedaling, waardoor hij zeer aantrekkelijk was. Verder vergt de uitgifte van een stadsbon de nodige discipline van het betrokken bestuur. Een klassieke banklening wordt in schijven terugbetaald. Dat is de klassieke manier waarop gemeenten zich financieren: ze lenen en ze betalen elk jaar kapitaal en rente, zodat dat kapitaal op twintig jaar tijd is afgekort. Bij een stadsbon wordt jarenlang enkel rente betaald, maar moet men ervoor zorgen dat men tegen de vervaldag dat bedrag kan terugbetalen, ofwel uit eigen middelen ofwel via een nieuwe lening.

Ook voor particulieren zijn aan de stadsbon extra risico's verbonden: deze belegging houdt in dat ze hun geld voor een lange termijn investeren in een bon waarvoor eigenlijk nauwelijks of geen markt bestaat, waardoor de mogelijkheid dat zij hun kapitaal vóór de vervaldag kunnen opvragen, minimaal wordt. Stadsbons kunnen geen papieren instrumenten meer zijn. Zoals u weet, is er een verplichte dematerialisatie van effecten. Stadsbons worden dus verplicht ingeschreven op rekeningen bij een bank of een instelling die voor de administratieve ondersteuning van de uitgifte instaat. Het aantal uitgegeven volumes zal wellicht klein zijn. Het is dan ook maar zeer de vraag of er een markt zal worden georganiseerd en of het instrument zo wordt ontwikkeld dat het ook tussen twee particuliere partijen kan worden verhandeld.

Ik vind dat er absoluut geen nood is aan een nieuwe Vlaamse instelling om stadsbons uit te geven. Ik vind al evenmin dat mijn agentschap of de Vlaamse overheid bankier moet spelen voor de gemeenten. Als gemeenten daar echt zinvol werk willen van maken, dan is er inderdaad het probleem van de schaalgrootte, en dan belet niets hen om samen te werken ter

zake, om de krachten te bundelen. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur staat natuurlijk ter beschikking, met al zijn kennis en kunde, om informatie te geven. Ik wil er echter op wijzen dat het niet de kerntaak is van het agentschap om aan lokale besturen gespecialiseerd financieel advies te geven. Daarvoor bestaan andere instellingen en instanties, ook buiten de traditionele grootbanken. Als u die wilt ontwijken, dan kunt u terecht bij andere instellingen. Die kennis zit niet bij mijn agentschap, en ik vind niet dat die kennis daar moet worden ontwikkeld.

Dan was er de vraag over de toelating van de FSMA. Gaat het om een genoteerde en dus verhandelbare bon, dan is er een prospectus nodig en valt de lening onder de controle van die financiële marktautoriteit. Gaat het om een gesloten systeem, dan volstaat een contract tussen de uitgevende gemeente en de betrokkenen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb ook gezegd dat ik niets nieuws aanhaal. Op zich is uw antwoord ook niet echt vernieuwend, maar dat wijst ook op een consequent beleid. Uw visie ten gronde is niet veranderd. Op zich is dat ook wel geruststellend. Dat is een teken van consistentie.

Ik heb deze vraag vooral gesteld omdat, als lokale besturen beginnen te snoeien in basisdienstverlening en essentiële zaken, dat me natuurlijk echt wel ongerust maakt. Ik wil ook niet dramatiseren. U hebt zelf ook wat genuanceerd. De gemeentebegrotingen zijn nu nog in evenwicht, maar het is duidelijk dat dit zo is dankzij de reserves die de lokale besturen hebben opgebouwd. Met die reserves zullen ze echter niet eeuwig de put kunnen vullen. De toekomst lijkt me dus allesbehalve rooskleurig. Ik ben ervan overtuigd dat de gemeenten door efficiëntiewinsten zeker nog financieel winst kunnen boeken.

U zegt dat gemeenten uiteraard autonoom zijn om beslissingen te nemen over het al dan niet boeken van bepaalde efficiëntiewinsten. Dat is niet uw taak, stelt u. De Vlaamse Regering maakt enkel het kader. Ze maakt dit mogelijk, maar het is geen verplichting. Dat is uiteraard logisch. Het is echter wel belangrijk dat dit kader wordt gecreëerd en dat ook aan die lokale besturen duidelijk wordt gemaakt hoe ze die efficiëntiewinsten kunnen boeken. Ik weet niet of alle lokale besturen weten van welk hout pijlen te maken. U hebt een suggestie gedaan met betrekking tot best practices. Die zullen er ongetwijfeld zijn, maar hoe zijn de gemeentebesturen daarvan op de hoogte? U hebt verwezen naar de VVSG. Uiteraard heeft die belangenbehartiger van de lokale besturen daarin zeker een rol te spelen, maar misschien kunt u ook een rol spelen, vanuit uw bevoegdheid.

Minister, over het overleg met de federale overheid zegt u dat u zich niet al te veel illusies maakt dat dit veel zoden aan de dijk zal brengen. U stelt dat het verleden heeft uitgewezen dat dit overleg niet veel verschil maakt. Ondertussen is er echter een nieuwe regering. U bent de minister die verantwoordelijk is voor de lokale besturen. Het lijkt me belangrijk dat erover wordt gewaakt dat de federale overheid, of om het even welke hogere overheid, niet zomaar gaat snoeien, zonder rekening te houden met de gevolgen voor anderen. Dat is trouwens een verantwoordelijkheid van heel de Vlaamse Regering. Ik dring erop aan dat er op korte termijn wordt overlegd met de Federale Regering. Alleen al het Salduzarrest zal de kosten sterk doen toenemen. In veel begrotingen wordt daar nog geen rekening mee gehouden. Het gaat dan over recurrente aanzienlijke verhogingen van personeelskosten. We moeten de Federale Regering daarover toch eens aanspreken.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor uw antwoord. We moeten eerlijk zijn: er is een groot verschil tussen de begroting enerzijds en de rekeningen anderzijds. Bij de begroting is er dikwijls sprake van een overraming, om vlot en efficiënt te kunnen werken, zonder al te veel begrotingswijzigingen te moeten doorvoeren. Met het invoeren van de beheers- en

beleidscyclus zullen de ramingen de werkelijkheid veel dichtter moeten benaderen. Dat is althans wat specialisten me zeggen, en wat u ook al hebt gezegd in deze commissie.

Ik wil ingaan op wat de heer Vanlerberghe heeft aangekaart. Hoe lager de basisrentevoet is, des te beter dat natuurlijk is voor de lokale besturen. Ik heb het echter vooral over de stijgende risicopremie die de banken aanrekenen. Ik ben ervan overtuigd dat die premie even hoog zal blijven als de rentevoeten stijgen. Het grote probleem is dat de banksector vandaag zijn geld liever bijna gratis deponeert bij de Europese Centrale Bank (ECB) dan die middelen ter beschikking te stellen voor concrete investeringen. In ons land nemen de lokale besturen meer dan de helft van de overheidsinvesteringen voor hun rekening. Als we een weg heraanleggen of een sportzaal bouwen, dan zorgen we voor tewerkstelling, dan worden mensen betaald, dan draait de economie, de bouwsector enzovoort. Minister, de Vlaamse overheid heeft heel wat geld in de banken gestoken. Ik nodig u, als minister van Binnenlands Bestuur, uit om eens het debat aan te gaan met de diverse financiële instellingen. Voor wat hoort wat: het kan niet dat Vlaanderen de financiële instellingen helpt te overleven in de toekomst, maar dat diezelfde financiële instellingen hun geld zo goed als gratis deponeren bij de ECB. Ik heb vernomen dat er – op Europees niveau, natuurlijk – ongeveer 500 miljard euro permanent geparkeerd zou staan bij die ECB. Dat zijn aanzienlijke cijfers. Dat geld zou in de economie kunnen worden gepompt, met alle resultaten op termijn van dien voor de tewerkstelling en de economische groei.

Minister, ik neem akte van uw standpunt over de stadsbonds. Net als vele andere lokale mandatarissen zoek ik naar de financieel meest voordelige manier om de gemeente te financieren. Ons lokaal bestuur onderzoekt nu verder of dit voordelig zal zijn, in samenwerking met diverse partners. U zult daar de komende weken en maanden ongetwijfeld meer over horen. Ik ben alvast tevreden met uw antwoord dat er op zich geen probleem is om dat eventueel in te voeren. Natuurlijk ben ik me er ook van bewust dat we bij de invoering de nodige discipline aan de dag moeten leggen om het jaarlijkse kapitaal dat we zouden moeten terugbetalen aan de banken, te reserveren op een speciale rekening, zodat we op de vervaldag kunnen terugbetalen aan diegenen die de stad geld hebben geleend. Dat lijkt me maar logisch.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Soms denk ik dat we hier eigenlijk al bezig zijn met de gemeenteraadsverkiezingen. Er worden immers vragen gesteld die tot de lokale autonomie behoren. Het zijn de gemeenten die moeten beslissen waar moet worden bespaard. We kunnen dat bezwaarlijk aan de Vlaamse overheid vragen. De paniek die wordt gezaaid over de wijze van financieren, lijkt me ook wat misplaatst. Soms lijkt het alsof ik op een andere planeet leef, maar veel gemeenten hebben geen enkel probleem om de leningsbehoeften te financieren, om een lening te krijgen bij de banken. Als we de markt bevragen, is er altijd sprake van twee of drie banken die intekenen. Ik vraag me soms af waar al dat doemdenken vandaan komt.

Minister, ik deel uw mening als u waarschuwt voor die stadsbonds. Men kan wel zeggen dat men de discipline zal opbrengen, maar als men dat dan niet doet en men moet dat bedrag over tien of twintig jaar in één keer terugbetalen, dan is het mogelijk dat generaties worden opgezadeld met aanzienlijke financiële verplichtingen. Wie zal de garantie geven dat dit bedrag jaarlijks wordt gereserveerd? Zal er dan een reglementering ter zake moeten worden gemaakt? Wat met gemeenten die niet de discipline opbrengen om dat te reserveren? Welke maatregelen zult u in dat geval nemen?

Men moet het antwoord van de minister goed beluisteren: als er sprake is van een beroep op openbaar spaargeld, dan moet er wel een prospectus worden opgemaakt, waarin de nodige voorwaarden worden bepaald enzovoort. Het is slechts in heel uitzonderlijke gevallen dat er sprake is van een lening met een paar privépartijen. Wie gelooft dat dit kan, gelooft nog in Sinterklaas. Als notaris heb ik nog de kantoorleningen meegemaakt, met privépersonen die via het notariaat goedkoper geld ter beschikking zouden stellen. Dat is achteraf echter een

debacle gebleken. Het is een illusie te denken dat men goedkoper kan werken op de markt dan de banken.

We mogen niet te veel aan doemdenken doen. De rentes staan op een historisch dieptepunt. Toen ik een beginnend gemeenteraadslid was, bedroeg de rente 14 à 15 procent. Dat waren pas rentes die zorgen baarden. Nu bedraagt de rente nog altijd minder dan 5 procent. Voor de gemeenten is dat al jaren aan een stuk een goede investeringsachtergrond.

Persoonlijk verwacht ik van de Vlaamse overheid veeleer dat ze haar verbintenissen nakomt. Dat lijkt me belangrijk voor een lokale overheid. Als we afspraken maken over de financiering van cultuur of van beschermde monumenten, over subsidies voor riolen enzovoort, en als ter zake quota worden vooropgesteld voor bepaalde jaren, dan moeten die ook worden gehaald. Ik heb er al eens naar verwezen: als een gemeente een bouwvraag doet voor het restaureren van een beschermd monument, dan zou ze op kortere termijn uitzicht moeten hebben op een restauratiepremie, op een Vlaamse subsidie. Als we daar op den duur niet meer op kunnen rekenen, dan wordt het inderdaad heel moeilijk om te besturen. Dat is dan geen efficiëntiewinst die bij de gemeenten moet worden gezocht, maar wel bij de Vlaamse overheid, die haar verplichtingen moet kunnen blijven nakomen.

Ten slotte wil ik verwijzen naar een artikel dat is verschenen in Knack en dat heel belangrijk is als het gaat over de totaalfinanciering van de gemeenten. Het gaat namelijk over de onroerende voorheffing. Een aantal jaar geleden is er de perequatie geweest van de kadastrale inkomens. Ik stel vast dat die in mijn gemeente Koksijde, in onze deelgemeente Oostduinkerke, tot een grote scheefte trekking leidt. Dat wordt terecht aangeklaagd. Daar is duidelijk sprake van een historisch scheefgegroeide situatie. Dat zou toch eens moeten worden bekeken.

In Nederland bestaat er een beter systeem, waarbij men de onroerende voorheffing en het bepalen van het kadastrale inkomens heeft doorgeschoven naar de gemeenten. Zo kan er veel korter op de bal worden gespeeld. Wanneer een straat wordt vernieuwd en de huurwaarden van de onroerende goederen daardoor stijgen, zouden wij kort op de bal moeten spelen en de kadastrale inkomens aanpassen en daardoor nieuwe inkomsten genereren. Op die manier betalen diegenen die profiteren van de heraanleg van de straten, automatisch mee in de kosten daarvan.

Bij een stadsbezoek aan Nederland werd mij meegedeeld dat men soms tot overeenkomsten komt met bepaalde winkelcentra die worden opgericht. In ruil voor een aantal werken die door de gemeenten worden uitgevoerd, wordt er een nieuw kadastraal inkomen aan het pand toegekend. Zo komt men tot bepaalde convenanten. Dat is een veel beter instrument. Nu sluimert het namelijk. Er wordt niets aan gedaan. Dat werd ook aangekaart door een partijgenoot van u, minister, namelijk door de heer Vandaele. We stellen vast dat de scheeftrekkingen verder gaan. Dat moeten we in de toekomst bekijken.

Ik vraag me af op basis van welke studies sommige collega's, zoals de heer Verfaillie, hier stellingen poneren. Wanneer de minister zegt dat de investeringsquotiteiten gelijk gebleven zijn, ga ik ervan uit dat dat op basis van cijfers is. Sommige collega's zouden beter ook wat meer uitspraken doen op basis van cijfers en niet op basis van cafépraat. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Er moet meer geredeneerd worden op basis van studies. Ik lees bijvoorbeeld over de corridor van Veurne naar de kust. Waar houdt u zich toch allemaal mee bezig?

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Jurgen Vanlerberghe: Ik zal proberen wat dichterbij het onderwerp te blijven en ook wat beschaafd te blijven.

Minister, ik heb u gevraagd of u het idee, het ballonnetje van de heer Verfaillie, zou willen oplaten naar het Vlaams niveau. U zegt dat u dat niet ziet zitten en bent van oordeel dat er

voldoende financiële instrumenten voorhanden zijn op de markt. U bent niet te vinden voor de stadsbonds. Ik ben het daar volledig mee eens. We kunnen het ballonnetje dus laten voor wat het is.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik wil de burgemeesters hier aanwezig graag een suggestie doen. Het is hét moment om zelf opnieuw te onderhandelen over uw leningen. Gisteren stond de IRS op tien jaar op 2,2 procent. Dat is historisch laag. Het is een alternatieve piste. Ik wil de gemeenten die dat nog niet hebben gedaan, aanraden die piste te onderzoeken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ben het met u eens.

Ik heb erop gewezen dat het eigen dienstjaar in de begrotingen licht negatief is. Ik heb daar ook de cijfers over gegeven. Ik heb ook gezegd dat het algemene budgetresultaat, zelfs in de begroting, positief is en in de rekeningen nog veel positiever.

In de huidige cyclus worden de uitgaven meestal overschat. Wellicht zal dat wat veranderen in de beleids- en beheerscyclus. De ontvangsten worden daarentegen meestal onderschat. Ongeveer alle gemeenten creëren elk jaar wat bijkomende reserve. Het budget is enkel in evenwicht doordat er gebruik wordt gemaakt van de reserve van het voorgaande jaar. Er wordt telkens minder gespendeerd dan begroot. Meestal wordt er ook meer ontvangen dan begroot. Uiteraard zijn er steeds uitzonderingen. Die gemeenten ondervinden dan natuurlijk wel problemen en moeten die reserve wel aanspreken om hun begroting in evenwicht te houden.

Mevrouw Robeyns, ik heb u gezegd dat ik minister Milquet persoonlijk heb aangesproken. Er moet overleg zijn op de gepaste momenten. Ik wil gerust de spreekbuis zijn van de lokale besturen, maar dan moet de VVSG mij wel zeggen wat ik moet aankaarten. Niets belet de VVSG om rechtstreeks met minister Milquet in overleg te gaan over aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen. Ik wil gerust ‘personne interposée’ zijn voor politie, brandweer enzovoort. De gemeenten moeten mij echter niet verwijten dat ik schoonmoeder speel. Als ik daartoe een mandaat of vraag krijg, wil ik dat gerust doen.

Dat belet echter niet dat er voldoende punten zijn voor overleg vanuit het oogpunt van Vlaamse en federale bevoegdheden. Het investituurdebat-Di Rupo is nog maar pas achter de rug. Het zou wat vroeg zijn om nu al rond de tafel te zitten. Ik kan mij voorstellen dat de federale collega's, zeker nu ze nog volop bezig zijn met hun beleidsnota's, nog niet meteen klaarstaan om ruimte te maken voor dat overleg. Binnenkort heb ik een overleg met Waals minister van Lokale Besturen, Stedenbeleid en Toerisme, Furlan. Ik wil dan met hem bekijken welke zaken we het best gemeenschappelijk aankaarten op federaal niveau.

Ik ben blij dat een aantal collega's de zaken over de lening mee helpen relativeren. De situatie is naar mijn aanvoelen niet dramatisch. Leningen op meer dan twintig jaar zijn wellicht wel een probleem. Bij slechts weinig steden en gemeenten is daar echter ook vraag naar. De rente is zeer laag, zelfs in die mate dat de voorzitter suggereert om te heronderhandelen over de rente voor de bestaande leningen.

Mijnheer Verfaillie, u zegt: voor wat, hoort wat. Volgens u moet ik gaan praten met de banken. We moeten alles in de juiste context bekijken. De Vlaamse Regering vraagt aan de banken die onze steun krijgen, dat zij blijven investeren en kredieten verstrekken. Zij garanderen dat ook. Dat komt ter sprake op elk overleg met KBC. We willen dat er geld in onze Vlaamse economie wordt gestopt en dat er blijvend geld is voor de lokale besturen. We moeten echter niet verwachten dat we er met ons overleg met de banken toe zullen kunnen komen dat het interbancaire vertrouwen hersteld wordt. Dat gebeurt op een ander niveau. Al die banken parkeren hun centen op dit ogenblik bij de ECB en niet meer bij elkaar. De regering zal dat niet kunnen veranderen. We vragen wel dat ze blijven investeren. De banken die destijds steun kregen, hebben dat ook gegarandeerd.

Mijnheer Verfaillie, ik kijk niettemin uit naar wat u hebt aangekondigd. Ik wijs u erop dat de marge zeer smal is. Ik zeg niet dat het niet kan. Ik ben benieuwd.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik wist niet dat mijn vraag zoveel commotie zou teweegbrengen. Ik neem akte van het feit dat Open Vld voor een algemene perequatie van de kadastrale inkomens is.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. We moeten bekijken hoe we ons op termijn op een alternatieve manier kunnen financieren. We kijken uit naar initiatieven van de Open Vld-fractie om tot een algemene perequatie te komen.

Mevrouw Annick De Ridder: Wat dat laatste betreft, zijn we met een interne oefening bezig. Het standpunt is dus nog niet bepaald, maar dat zal binnenkort gebeuren.

De heer Sas van Rouveroij: Open Vld is niet voor een algemene perequatie. Ze stelt alleen maar het probleem, net als de heer Vanden Bussche. Er is een probleem inzake het kadastraal inkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de regierol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het inburgerings- en integratiebeleid in Brussel - 769 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de regierol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel inzake de hervorming van de integratie- en inburgeringssector - 772 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, we gaan naar een grondige hertekening van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid. Er is al heel wat discussie over gevoerd in het Vlaams Parlement. Een van de elementen in de geplande hervorming is een gewijzigde rol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in het inburgerings- en integratiebeleid in Brussel.

Momenteel is de rol van de VGC inzake de inburgering minimaal. Ik heb uit de plannen begrepen dat de VGC na de hervormingen een regierol krijgt toebedeeld, zowel wat inburgerings- als integratiebeleid in Brussel betreft. Ik vind dat een heel interessante kanteling en ondersteun die volledig. Op die manier benutten we de meerwaarde die de VGC aan Vlaanderen kan bieden, met name een goede terreinkennis en ervaring om te functioneren binnen een vaak complexe Brusselse context. Ik juich de regierol voor de VGC dus alleen maar toe.

Tegelijkertijd stel ik mij vragen bij een ander element van de hervorming. Blijkbaar houdt men vast aan het idee om zowel het integratiecentrum Foyer als het Brussels Onthaalbureau bon over te dragen naar het extern verzelfstandigd agentschap (EVA), dat nog heel wat andere centra en bureaus onder zijn hoede zou krijgen. We zouden dus naar een fusie gaan van een aantal bureaus en centra.

Ik probeer die twee puzzelstukken bij elkaar te leggen, maar slaag daar niet in. Ik zie niet in hoe we de regierol van de VGC een concrete invulling kunnen geven, als de VGC

tegelijkertijd twee instrumenten kwijtraakt, die fundamenteel zullen zijn bij de verdere inkleuring van het integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel. Die twee elementen gaan volgens mij moeilijk samen.

Er was onlangs een interview in het weekblad Brussel Deze Week met het VGC-collegelid dat bevoegd is voor het minderhedenbeleid, mevrouw Grouwels. Zij juicht de regierol die de VGC zou krijgen in het hele beleid toe. Tegelijkertijd stelde zij zich ook vragen over de toekomstige rol van Foyer en bon indien zij zouden overgaan naar die Vlaamse EVA. Ik weet niet of het interview de precieze teneur weergeeft van wat zij allemaal heeft verteld. Zij stelde concreet voor om die twee instrumenten, Foyer en bon, niet over te dragen aan de Vlaamse EVA, maar om alle bestaande structuren en organisaties in Brussel zoveel mogelijk te houden, weliswaar met de oprichting van een platform waarin alle verenigingen en organisaties van het minderhedenbeleid worden samengebracht en waar de strategische doelstellingen in worden vooropgesteld. De regierol van de VGC zou volgens haar dus doorgang mogen vinden via een samenwerking met dat platform, dat de verschillende deelactoren van het inburgerings- en integratiebeleid zou verzamelen. Zij hoopt dat de regierol van de VGC op die manier daadwerkelijk gestalte zou kunnen krijgen.

Minister, hebt u naar aanleiding van dat interview in Brussel Deze Week contact opgenomen met het bevoegde VGC-collegelid? Ik ga ervan uit dat u haar standpunten kent. Wat werd er eventueel besproken tijdens dat gesprek?

Kunt u zich vinden in het voorstel dat gedaan werd tot oprichting van een strategisch platform voor het minderhedenbeleid in Brussel, met behoud van het bestaan als such van het integratiebureau Foyer en het Brussels Onthaalbureau bon? Ziet u het met andere woorden zitten om de regierol van de VGC in de praktijk meer gestalte te geven door in uw plannen voor Foyer en bon in een wijziging te voorzien?

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Mijn vraag is gelijkaardig aan die van de heer Delva, maar iets concreter.

In het bewuste artikel is mevrouw Grouwels, VGC-collegelid, positief over de regierol van de VGC, maar begrijpt ze tegelijkertijd niet waarom de Brusselse integratie- en inburgeringssector moet opgaan in dat Vlaamse EVA.

Minister, tijdens uw toelichting van de nota van 26 oktober 2011 gaf u aan dat in vergelijking met Limburg, Antwerpen en Gent de traditie om de regie over het integratiebeleid op te nemen in Brussel, nog jong is. Vandaar dat Brussel mee wordt opgenomen in het agentschap. U sloot echter niet uit dat de regiowerking in Brussel op termijn ook niet zou kunnen worden verzelfstandigd. U gaf aan een overleg te hebben over de regiowerking met Brussels minister Grouwels.

Minister, in uw nota gaf u aan dat u erover zult waken dat de regierol van de VGC op alle aspecten van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kan worden gerealiseerd.

Tijdens de hoorzitting op 29 november 2011 gaf de heer Leman van Foyer te kennen dat de VGC in Brussel de organisatie- en regiebevoegdheid moet krijgen om alle werkingen rond de tafel te brengen, en niet alleen de werkingen die worden gefinancierd vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Foyer ziet dit ruimer dan een regiefunctie en meent dat de VGC de rol van spreekbuis kan opnemen en dat Brusselse instanties veel gemakkelijker zullen werken met een Vlaams-Brusselse instantie dan met een Vlaamse. Foyer vreest immers dat de opname van Brussel in de EVA-structuur de bestaande structuren in Brussel zou verzwaken en zou kunnen leiden tot communautaire polarisatie.

Minister, het landschap is vandaag versnipperd en dat wordt door alle actoren beaamd. Een hervorming en hertekening van dit landschap, waar u momenteel aan werkt, is dan ook nodig.

In het licht van deze hervorming en de weerslag op Brussel wil ik u enkele vragen stellen. Welke invulling geeft u aan het begrip regierol betreffende de VGC? Hebt u hierover overleg gepleegd met minister Grouwels? Zo ja, wat zijn de resultaten die hieruit zijn voortgekomen? Gaat u, in het licht van de discussie rond de verzelfstandiging van Limburg, Antwerpen en Gent en de opname van Brussel binnen de EVA-structuur, de huidige plannen veranderen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is aan de Vlaamse Regering om de regierol van de VGC te bepalen. Dat is zo opgenomen in het Integratiedecreet en dat gaan we ook niet veranderen.

Het uitvoeringsbesluit van het Integratiedecreet bepaalt: “In overeenstemming met artikel 27/1 en 27/2, paragraaf 2, van het Integratiedecreet heeft de Vlaamse Gemeenschapscommissie de regierol over de uitvoering van het Vlaamse integratiebeleid binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” – wellicht staat hier een fout en moet het “Brusselse Hoofdstedelijke Gewest” zijn – “en zorgt ze voor de sturing en afstemming van dat integratiebeleid en voor de coördinatie van de relevante actoren binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.” Opnieuw staat hier “Brussel-Hoofdstad”, maar de VGC opereert voor het hele Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Op dit ogenblik wordt het Integratiedecreet aangepast aan het Planlastendecreet. Op 2 december 2011 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van aanpassingsdecreet principieel goedgekeurd. Tot vandaag moet het integratiecentrum zich voor zijn convenant afstemmen op het strategisch planningskader dat het Kruispunt Migratie-Integratie voor de integratiecentra ontwikkelt en op de beleidsprioriteiten van de VGC. In de decreetswijziging kiezen we ervoor, uitgaande van de regie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de verplichte afstemming op het strategisch planningskader te schrappen en dus te behouden dat het integratiecentrum zich moet afstemmen op de beleidsprioriteiten van de VGC.

Wat de regierol van de VGC in de hervormde sector betreft, kan ik op dit moment verwijzen naar de conceptnota van de Vlaamse Regering. Ik vat samen: de regiefunctie die de Vlaamse overheid toekent aan lokale besturen, wordt voor Brussel opgenomen door de VGC. De regierol wordt verder gedefinieerd in overleg met de VGC. Het werkingsgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vormt een afzonderlijke integratie- en inburgeringsregio. De VGC treedt op als inrichtende macht voor de sociale tolk- en vertaaldienst die door Vlaanderen wordt erkend. De VGC wordt versterkt om de regierol optimaal te kunnen vervullen.

Het is nog te vroeg om aan te geven hoe dit concreet zal worden vertaald in de nieuwe organisatiestructuur. Zoals ik hier al meedeelde bij de bespreking bij mijn conceptnota, loopt er over de uitvoering van de conceptnota momenteel een organisatorische, juridische en financiële analyse. Deze analyses moeten de nodige input geven voor het kaderdecreet waarbij het Integratie- en Inburgeringsdecreet zal worden gewijzigd, en voor het oprichtingsdecreet voor het nieuwe agentschap.

Het is mijn bedoeling om beide decreten voor het zomerreces voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Ook de lokale besturen, inclusief de VGC, worden nog ondervraagd over de manier waarop zij de regie voor het integratiebeleid mogelijk vorm kunnen geven en hoe de Vlaamse overheid daarin ondersteunend kan zijn. Nogmaals, decretaal werd bepaald dat het convenant van het integratiecentrum in Brussel-Hoofdstad gebaseerd moet zijn op de beleidsprioriteiten van de VGC. Deze decretale basis vormt een belangrijk regie- en sturingsinstrument voor de VGC. Dat heb ik al geantwoord op vroegere vragen.

Tijdens de onderhandelingen met het integratiecentrum, die werden bijgewoond door mijn kabinet, bleek dat de VGC werkelijk gebruik heeft gemaakt van deze decretale mogelijkheid. Het convenant is duidelijk een weerspiegeling van het VGC-beleid, uiteraard binnen de lijnen die ik als minister van Integratie heb uitgezet. En de VGC bakent haar regierol nog verder af in het convenant zelf. De acties en doelstellingen worden op een tweemaandelijks overleg opgevolgd.

Op 14 november heb ik een verkennend overleg gehad met mijn Brusselse collega Brigitte Grouwels over de geplande hervorming. Tijdens dit overleg hebben we de plannen overlopen, hebben we van gedachten gewisseld en heb ik geluisterd naar haar bezorgdheden en opmerkingen. Het klopt dat minister Grouwels heeft aangedrongen op een verregaande regierol naar alle actoren die te vergelijken is met de huidige regierol van de VGC ten aanzien van het integratiecentrum. Collegelid Grouwels is ervan overtuigd dat de VGC in staat is inhoudelijk te sturen naar de diverse deelwerkingen. Ik heb het dan over Foyer, bon en het Huis van het Nederlands. Een belangrijke efficiëntiewinst ligt er bijvoorbeeld in dat de samenwerking tussen de meet- en weetcel van de VGC en de verschillende deelwerkingen op elkaar worden afgestemd. Op dit moment zien we immers dat elke organisatie investeert in eigen analyse.

In de bespreking van het convenant in de raad van de VGC heeft minister Grouwels dit standpunt herhaald. Ik wil wel benadrukken dat, ook voor Brussel, de organisatorische, inhoudelijke en technische analyses lopen. Ik wil daar niet op vooruitlopen en neem nog geen standpunt in over de meest wenselijke optie voor Brussel.

Ik citeer minister Grouwels in het raadsverslag: “De VGC gelooft dus vooral in de samenwerking tussen bestaande initiatieven en heeft dit ook met zoveel woorden aan minister Bourgeois laten weten. Minister Geert Bourgeois kon zich daar trouwens volledig in vinden.”

Ik kan me uiteraard vinden in een optimale afstemming maar, nogmaals, ik kan nog geen standpunt innemen over de meest wenselijke optie. Het beleidsvoorbereidende werk is volop aan de gang.

Op dit overleg zijn geen concrete voorstellen uitgediept of verdere afspraken gemaakt. Ik heb minister Grouwels sindsdien niet meer ontmoet, maar ik kan wel bevestigen dat er goed wordt samengewerkt en dat onze medewerkers veel contact hebben. Een van deze contacten ging over het artikel in Brussel Deze Week. Het kabinet Grouwels betreurde dat het artikel de samenwerking tussen beide ministers in een negatief daglicht heeft geplaatst, terwijl in het eigenlijke interview de nadruk werd gelegd op overleg en samenwerking. Hoogstwaarschijnlijk zal er eind deze maand een nieuw overleg zijn tussen minister Grouwels en mezelf.

Ik plan op dit moment geen enkele bijsturing. Voor alle verdere vragen verwijs ik naar de afronding van het onderzoek. De onderzoeksfase loopt voor elk van die aspecten. Het zou onzinnig zijn om daarop vooruit te lopen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik begrijp dat verschillende organisaties in Brussel zouden moeten samenwerken. Dat is inderdaad correct. U zei ook dat u nog geen definitief antwoord kunt geven omdat het beleidsvoorbereidende werk nog volop aan de gang is. Maar wat houdt dat dan in? Wil dat zeggen dat er nog niets is beslist over de overdracht van de twee instellingen waarvan sprake en dat daarover zal worden beslist na afronding van het beleidsvoorbereidende werk en de analyses die vandaag plaatsvinden? Of plant u nu geen bijsturingen en houdt dat dan in dat uw plannen met Foyer en bon ongewijzigd blijven en dat ze die EVA zouden versterken? Dat is me niet helemaal duidelijk. Het was tijdens de vergadering in de maand november ook niet duidelijk of die beslissing nu al gevallen is, dan wel of het nog bespreekbaar is.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik heb net dezelfde vraag. Dat is de essentie. Gaat u daarmee verder? U zegt dat het beleidsvoorbereidende werk nog bezig is en dat u nog geen beslissing hebt genomen. Vanaf wanneer loopt dat beleidsvoorbereidende werk? Is dat vanaf het moment dat u hebt beslist dat u Foyer en bon zou afsplitsten? Wat mogen we verwachten? Of is het al een vaststaande zaak en gaat het vanaf daar verder?

Minister Geert Bourgeois: Ik plan geen bijstellingen aan de conceptnota. Die is goedgekeurd en we werken die verder uit. Maar er lopen studies over de wijze waarop we optimaal vorm geven aan de uitvoering ervan. Ik denk dat ik die studies zal krijgen in de loop van de maand mei. Op dat moment gaan we organisatorisch, financieel en juridisch zicht hebben op de manier waarop we dat optimaal kunnen doen. Het concept zoals het uitgetekend is voor Brussel, is wat het is. Ik ken de wens van de VGC, maar ik heb minister Grouwels ook duidelijk gemaakt dat dat niet mijn optie is. Ik heb tijdens de bespreking gezegd dat ik niet uitsluit dat dit in de toekomst anders evolueert, maar ik vind dat op dit ogenblik echt niet aan de orde.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■